

Muallim Rifat Eğitim Fakültesi Dergisi
Journal of Muallim Rifat Faculty of Education

ISSN: 2667-5234

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Sınıf Bağlılık Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından Analizi^{1*}

Fulya ATILA¹

Makale Bilgisi	ÖZET
<i>Geliş Tarihi:</i> 19.08.2022	Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültesi öğrencilerinin sınıf bağlılık düzeylerini saptamak ve bazı değişkenlere göre sınıf bağlılık düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığını test etmektir. Araştırmanın bağımsız değişkenleri, öğrencilerin cinsiyetleri, bölümleri, sınıf düzeyleri, aile aylık gelir düzeyleri, aile ile birlikte yaşayıp yaşamama durumlarıdır. Araştırmanın bağımlı değişkeni, öğrencilerin sınıf bağlılık düzeyleridir. Betimsel tarama yöntemiyle yapılan bu araştırmanın evrenini, 2016-2017 eğitim öğretim yılında İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 402 öğrenci katılmıştır. Araştırmada üniversite öğrencilerinin sınıf bağlılık düzeyini belirlemek için "Sınıf Bağlılığı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, sınıf bağlılığı puanları bölüm ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Öğrencilerin sınıf bağlılığı puanları cinsiyet, aile aylık gelir düzeyi, aile ile birlikte yaşayıp yaşamama durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır.
<i>Düzeltilme Tarihi:</i> 17.10.2022	
<i>Kabul Tarihi:</i> 18.10.2022	
<i>Basım Tarihi:</i> 25.01.2023	
Anahtar Sözcükler: Üniversite öğrencileri, Sınıf bağlılığı, Eğitim fakültesi	

Analysis of Class Connectedness Levels of Faculty of Education Students In Accordance With Some Variables

Article Info	ABSTRACT
<i>Received:</i> 19.08.2022	The aim of this study is to determine the class connectedness levels of education faculty students and to test whether class connectedness levels differ according to some variables. The independent variables of the research are students' gender, departments, grade levels, family monthly income levels, and whether they live with the family. The dependent variable of the study is the class connectedness levels of the students. The universe of this research, which was conducted with the descriptive scanning method, consists of students studying at the Faculty of Education of İnönü University in the 2016-2017 academic year. 402 students studying at İnönü University Faculty of Education participated in the research. In the study, "Class Connectedness Scale" was used to determine the class connectedness level of university students. According to the research findings, class connectedness scores differ significantly according to department and grade level variables. Class connectedness scores of students do not differ significantly according to gender, family monthly income, and whether they live with the family.
<i>Revised:</i> 17.10.2022	
<i>Accepted:</i> 18.10.2022	
<i>Published:</i> 25.01.2023	
Keywords: University students, Class connectedness, Education faculty	

* Bu çalışma, 11-13 Mayıs 2017 tarihlerinde Kızılcahamam, Ankara'da gerçekleştirilen 12. Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, Malatya, Türkiye, fulyaozer88@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8537-8808>

1. GİRİŞ

Okul, öğrencilerin günlerinin önemli bir bölümünün geçtiği, büyük-küçük, akran, yetişkin iletişimlerinin sergilendiği, çeşitli sosyal rollerin yaşandığı bir ortamdır. Burada öğrenci bir taraftan akranlarıyla ilişki içinde olurken diğer taraftan öğretmenleriyle de hem akademik hem de sosyal olarak etkileşimde bulunmaktadır. Okuldaki ilişkilerin boyutu, doyuruculuğu, kalitesi, tatmin ediciliği, öğrencinin okula bakışını, ilgisini, bağlanmasını, kabul edişini etkilemektedir. Öğrenci okul ortamından memnun değilse, kendini yeterince okula ait hissedemiyorsa, sağlıklı bir akran ilişkisi kuramamışsa, bu durumun onun akademik hayatını olumsuz olarak etkilediği çoğu zaman gözlenebilen bir olgudur (Mengi, 2011). Bu bağlamda Finn (1993) okul bağlılığını öğrencinin kendini okula ait hissetmesi, onun amaçlarını benimsemesi olarak tanımlamıştır. Okula bağlılık, eğitim hakkında olumlu bir şeyler hissetme, okul ortamına ait olma duygusu ve okul personeli ve diğer öğrencilerle olumlu ilişki içinde olmak olarak da tanımlanabilir.

Öğrenci- öğrenci etkileşimine odaklanan sınıf bağlılığı konusu okul iklimi ve okul bağlılığı konusundan farklılaşarak yeni bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır. Blum'a (2004) göre öğrencilerin öğretmenlerle, yöneticilerle ve diğer öğrencilerle ilişkileri baskı altında gelişemez. Okullar öğrencilere akademik, duygusal ve davranışsal yönlerden güvenli çevreler yaratmakla sorumludurlar. Bu çevreyi yaratmanın birinci unsuru 'okul iklimidir'. Böyle bir okul iklimi, olumlu ilişkilere, akademik başarıya, adil ve uyumlu disiplin politikalarına, saygılı olmaya, aile ve toplum katılımına vurgu yapar.

Öğrenci-öğrenci bağlılığını incelemek için son zamanlarda çalışmalar yapılmıştır (Frisby & Martin, 2010). Öğrenci-öğrenci bağlılığı, öğrencilerin sınıf arkadaşları ile birlikte olma duygusuna sahip olmaları olarak tanımlanmaktadır (Dwyer ve ark., 2004). Fisher (2005) akademik başarıyı artıracığına inanılarak öğrenciler arasındaki bağlılığın korunmasının okul yöneticilerinin daha fazla öğrenci işbirliğini teşvik eden politikaları planlama ve benimsemelerine yardımcı olacağından söz etmektedir. Öğrenciler kendilerini akranlarına bağlı hissettiklerinde, ilişkileri daha çok gelişmektedir. . Bu açıdan, sınıf iklimi öğrencilerin fikirlerini ifade etmeleri ve tartışmalara katkıda bulunabilmeleri için güvenli ve çekici olmalıdır (Frisby & Martin, 2010). Gerdes ve Mallinckrodt (1994) yaptığı boylamsal çalışmada üniversite öğrencilerinin akademik faktörlerden ziyade duygusal ve sosyal faktörlerden dolayı okuldan ayrıldıklarını tespit etmiştir. Bu nedenle, üniversite öğrencilerinin akranlarına bağlandıklarında okuldan ayrılmak istememeleri muhtemeldir. Öğrenciler akranlarına bağlı olduklarını hissettiklerinde, hem öğretim üyeleri hem de öğrenciler yüksek seviyede öğrenci uyumu bildirmektedirler (Sidelinger, Bolen, Frisby, & McMullen, 2012). Rahat hisseden ve akranlarına sınıfta yakın olan öğrencilerin öğretim elemanlarına karşı daha dikkatli davranmaları, öğretim elemanlarının uyarılarına uymaları ve taleplerini yerine getirme oranları daha yüksektir (Sovine,2015). Bağlılık çalışmaları eğitimcilere ve ebeveynlere, başarısızlığa yol açan sınıf içi davranışların değiştirilmesi ve geliştirilmesi için bir fırsat sunmaktadır (Bruyn, 2005, Akt: Arastaman, 2006).

Sınıf bağlılığı, sınıf içi iletişimi, adanmışlığı, aidiyeti içine alan geniş bir kavramdır. Sidelinger (2008)'e göre sınıf bağlılığı öğrenciler arasındaki bağlılığa odaklanmaktadır. Öğrencilerin birbiriyle iletişimi ve bağlılığına dikkat çeker. Sınıfta süreç içerisinde birlikte geçirilen zaman arttıkça pozitif iletişim artar ve adanmışlık noktasına gider. Sınıfta farklı öğretmenlerle karşılaşılabilir ancak sınıfta öğrenciler birbirleriyle sürekli iç içedirler. Sınıf bağlılığı yüksek olan

sınıflarda öğrenciler birbirleriyle pozitif bir şekilde iletişim halinde olurlar, ayrıca öğretmene uyum da sınıf bağlılığının bir boyutu olarak görülebilir.

Açıklamalar, üniversitelerde de sınıftaki etkileşimin bir sonucu olarak ortaya çıkan sınıf bağlılığının önemli bir faktör olduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle, öğretmen yetiştiren kurumlar olarak eğitim fakültelerindeki sınıf bağlılığının düzeyinin belirlenmesi ve çeşitli değişkenler açısından sınıf bağlılığının farklılaşıp farklılaşmadığının araştırılması önemli ve araştırılmaya değer görülmüştür.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültesi öğrencilerinin sınıf bağlılık düzeyleri saptamak ve sınıf bağlılık düzeylerinin bazı değişkenler açısından analizidir.

Bu amaçla, eğitim fakültesi öğrencilerinin sınıf bağlılık düzeyleri belirlenerek, sınıf bağlılık düzeylerinin öğrencilerin (a) cinsiyetleri, (b) bölümleri, (c) sınıf düzeyleri, (d) aile aylık gelir düzeyleri, (e) aile ile birlikte yaşayıp yaşamama durumlarına göre farklılık gösterip göstermediklerine bakılacaktır.

2. YÖNTEM

Bu çalışma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırma modelinde bağımlı ve bağımsız olmak üzere iki temel değişken vardır. Araştırmanın bağımsız değişkeni, öğrencilerin cinsiyetleri, bölümleri, sınıf düzeyleri, aile aylık gelir düzeyleri, aile ile birlikte yaşayıp yaşamama durumlarıdır. Araştırmanın bağımlı değişkeni, sınıf bağlılık düzeyleridir.

2.1. Araştırma Grubu

Araştırmanın evrenini, 2016-2017 eğitim öğretim yılında İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 402 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma örneklemini 297'si kadın, 105'i erkek olmak üzere toplam 402 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerine ilişkin demografik bilgiler aşağıdaki Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Üniversite Öğrencilerine İlişkin Demografik Bilgiler

Cinsiyet	n	%
Kadın	297	73,9
Erkek	105	26,1
Bölüm		
Türkçe öğretmenliği	31	7,7
İlköğretim matematik öğretmenliği	44	10,9
Fen bilgisi öğretmenliği	34	8,5
Sosyal b. öğretmenliği	29	7,2
Okul ö. öğretmenliği	37	9,2
Sınıf öğretmenliği	46	11,4
Böte	28	7,0
PDR	54	13,4

Atila

Resim öğretmenliği	24	6,0
Müzik öğretmenliği	45	11,2
İngilizce öğretmenliği	30	7,5
Sınıf düzeyi		
1. sınıf	141	35,1
2. sınıf	84	20,9
3. sınıf	140	34,8
4. sınıf	37	9,2
Aile gelir düzeyi		
1000-2500	223	55,5
2501-5000	158	39,3
5001 ve üstü	21	5,2
Aile ile birlikte yaşama		
Aile ile birlikte	239	59,5
Aileden ayrı	163	40,5
Anne eğitim durum		
İlkokul	211	52,5
Ortaokul	71	17,7
Lise	83	20,6
Üniversite	37	9,2
Baba eğitim durum		
İlkokul	116	28,9
Ortaokul	109	27,1
Lise	100	24,9
Üniversite	77	19,1

2.2. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada "Sınıf Bağlılığı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın bazı değişkenleri (Öğrencilerin cinsiyetleri, bölümleri, sınıf düzeyleri, aile aylık gelir düzeyleri, aile ile birlikte yaşayıp yaşamama durumları ve anne baba eğitim düzeyleri) ile ilgili veriler ölçek formu üzerinde belirtilen sorularla toplanmıştır. Araştırmada kullanılan ölçek Dwyer vd. (2004) tarafından geliştirilen; Özer ile Demirtaş (2017) tarafından Türkçeye uyarlanan yayımlanmamış araştırma raporuna dayanan ve araştırmacı tarafından geçerlik, güvenilirlik analizi yapılan "Sınıf Bağlılığı Ölçeği" kullanılmıştır. Sınıf Bağlılığı Ölçeği; Tamamen katılıyorum (5), çok katılıyorum (4), orta derecede katılıyorum (3), az katılıyorum (2), Hiç katılmıyorum (1) şeklinde cevaplandırılan ve puanlanan 5'li Likert tipi bir ölçektir. Toplam 18 maddeden oluşan tek faktörlü bir ölçektir. Sınıf Bağlılık Ölçeğinin (SBÖ) bu çalışma için Cronbach Alpha değeri 0.93'tür. Ölçekte yer alan maddelerin faktör yük değerleri 0,787-0,519 arasında değişmektedir.

2.3. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmanın alt amaçları doğrultusunda, verilerin çözümlemesinde, dağılımların normal olması durumunda ikili karşılaştırmalarda t testi, çoklu karşılaştırmalarda tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Varyans analizi sonuçlarına göre farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için de Tukey testinden yararlanılmıştır. Dağılımın normal olmaması durumlarında

non-parametrik testlerden Mann Whitney U ve Kruskal Wallis-H testleri kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi .05 olarak belirlenmiştir.

3. BULGULAR

Araştırmaya katılan eğitim fakültesi öğrencilerinin sınıf bağlılık düzeylerinin ($X=3,17$) olduğu, bir başka deyişle “Orta Derecede Katılıyorum” seçeneğini işaretledikleri saptanmıştır. Araştırma bulgularına göre, sınıf bağlılığı puan ortalaması; öğrencilerin bölümleri, sınıf düzeyleri değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Öğrencilerin puan ortalamalarının cinsiyet, aile aylık gelir düzeyleri, aile ile birlikte yaşayıp yaşamama durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin sınıf bağlılıklarının cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin t testi sonuçları Tablo 2’de verilmektedir.

Tablo 2. Öğrencilerin Sınıf Bağlılıklarının Cinsiyete Göre Farklılığı

						Levene' s Test			
	Cinsiyet	n	\bar{X}	SS	sd	F	p	t	p
Sınıf bağlılığı toplam puan	Kadın	297	3.46	,75	400	,385	,535	-.473	,636
	Erkek	105	3.20	,81					

Tablo 2’de görülen bağımsız gruplar t testi analizine göre, araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf bağlılıkları cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir [$t=-,473$, $p>0,05$]. Bu bulguya göre, sınıf bağlılıkları hem erkeklerde hem de kadınlarda birbirine yakın olduğu ve cinsiyetin sınıf bağlılığında önemli bir değişken olmadığı ileri sürülebilir.

Öğrencilerin sınıf bağlılıklarının aile ile yaşama durumu değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin t testi sonuçları Tablo 3’te verilmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin Sınıf Bağlılıklarının Aile İle Yaşama Durumuna Göre Farklılığı

						Levene' s Test			
	Aile ile yaşama durumu	n	\bar{X}	SS	sd	F	p	t	p
Sınıf bağlılığı toplam puan	Aile birlikte	239	3.16	,78	398	,989	,321	-.076	,940
	Aileden ayrı	161	3.17	,74					

Tablo 3’te görülen bağımsız gruplar t testi analizine göre, araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf bağlılıkları aile ile birlikte yaşayıp yaşamama durumuna göre anlamlı düzeyde

Atila

farklılık göstermemektedir [$t=-,0,76$, $p>0,05$]. Bu bulguya göre, sınıf bağlılıkları hem aileden ayrı yaşayanlarda hem de birlikte yaşayanlarda birbirine yakın olduğu ve aile ile birlikte yaşayıp yaşamamanın sınıf bağlılığında önemli bir değişken olmadığı ileri sürülebilir.

Öğrencilerin sınıf bağlılıklarının aile gelir durumu değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları Tablo 4'te verilmektedir.

Tablo 4. Öğrencilerin Sınıf Bağlılıklarının Aile Gelir Durumuna Göre Farklılığı

	Aile gelir durumu	n	\bar{X}	SS	Varyans Kay.	Kar. Top.	Sd	Kar. Ort	F	p	Anlamlı Fark (Tukey)
Sınıf bağlılık toplam puan	1.1000-2500	223	3,19	,79	Grup.	,214	2	,107	,179	,83	-
	2.2501-5000	158	3,16	,71	Ar.	238,6	399	,598			
	3.5001 ve üstü	21	3,10	,95	Grup.İçi	238,8	401				
					Toplam						
Levene:1,75		p=,17									

Tablo 4'te görülen tek yönlü varyans (ANOVA) analizine göre, öğrencilerin sınıf bağlılık düzeyleri aile gelir durumu değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir [$F(2,399)=,179$, $p>0,05$].

Öğrencilerin sınıf bağlılıklarının öğrenim gördükleri bölüme göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin analiz sonuçları Tablo 5'te verilmektedir

Tablo 5. Öğrencilerin Sınıf Bağlılıklarının Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Farklılığı

Bölüm	n	\bar{X}	SS	Varyans Kay.	Kar. Top.	Sd	Kar. Ort	F	p	Anlamlı Fark (Tukey)	s.o	s	KWH	P
Sınıf bağlılık toplam puan	1.Türkçe öğretmeni	3	2,7	,92	Grup.	16,5	10	1,6	2,9	.00	14	1	27,0	,003
	2.İlköğretim matematik öğretmeni	4	2,9	,96	Ar.	222,	29	5						
	3.Fen bilgisi öğretmeni	3	3,0	,74	Grup.İçi	3	1	,56						
	4.Sosyal b. öğretmeni	2	3,1	,69	Toplam	238,	40							
	5.Okul ö. öğretmeni	3	3,3	,52		8	1							
	1	6												

Bölüm	n	\bar{X}	SS	Varyans Kay.	Kar. Top.	Sd	Kar. Ort	F	p	Anlamlı Fark (Tukey)	s.o	s	KWH	P
6.Sınıf öğretmeni	4	3,2	,65								20			
7.Böte	6	5									5			
8.PDR	2	3,0	,78								18			
9.Resim öğretmeni	8	2									0			
10.Müzik öğretmeni	5	3,3	,72								23			
11.İngilizce öğretmeni	4	6									8			
	2	3,4	,76								24			
	4	8									9			
	4	3,3	,79								23			
	5	6									1			
	3	3,1	,57								18			
	0	0									2			
Levene:2.67		p=.004*												

Tablo 5'te öğrencilerin sınıf bağlılıklarının öğrenim gördükleri bölüm değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış [F(10, 291)=2,90; p<0.05], Levene's testi ile dağılımların varyanslarının homojenliği test edilmiş, sonuçta (L= 2.67; p<.05), varyanslarının homojen olmadığı görülmüş ve bunun üzerine uygulanan Kruskal Wallis H Testi sonucunda gruplar arasında anlamlı fark gözlenmiştir. Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları incelendiğinde grupların görüşleri arasında anlamlı farklılığın hangi grup aralığından meydana geldiğini bulmak için bölümlere Mann Whitney U testi uygulanmış ve testin sonucu aşağıdaki Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Sınıf Bağlılık Düzeylerinin Bölüme Göre Karşılaştırılmasının Mann Whitney U Testi Sonuçları

Bölüm	n	MWU	p	S.O
Sınıf bağlılık toplam	31	505,5	.002*	32,31
Türkçe öğretmeni	54			49,14
PDR	31	202,5	.004*	22,53
Resim öğretmeni	24			35,06
Türkçe öğretmeni	31	430,5	.005*	29,89
Müzik öğretmeni	45			44,43

Tablo 6 incelendiğinde Türkçe öğretmeni ile PDR, Resim öğretmeni, Müzik öğretmeni bölümleri arası anlamlı fark gözlenmiştir (MWU=505,5 p<.05), (MWU=202,5 p<.05), (MWU=430,5 p<.05). Sıra ortalamaları dikkate alındığında Resim öğretmeni, Müzik öğretmeni ve PDR bölümlerinin sıra ortalamaları Türkçe öğretmeni bölümü öğrencilerinin sıra ortalamalarında daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

Atila

Öğrencilerin sınıf bağlılıklarının öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin analiz sonuçları Tablo 7’de verilmektedir.

Tablo 7. Öğrencilerin Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf düzeyi	n	\bar{X}	SS	Varyans Kay.	Kar. Top.	Sd	Kar. Ort	F	p	Anlamlı Fark (Tukey)
Sınıf	1.1. sınıf	141	3,31	,79	Grup. Ar.	7,50	3	2,5	4,3	,005*	1-4
bağlılık	2.2. sınıf	84	3,09	,70	Grup.İçi	231,3	398	,581			
toplam	3.3. sınıf	140	3,17	,72	Toplam	238,8	401				
puan	4.4. sınıf	37	2,83	,89							
	Levene:2,095	p=,10									

Tablo 7’de öğrencilerin sınıf bağlılıkları ile sınıf düzeyi arasında ilişki olup olmadığını gösteren analiz sonuçları incelendiğinde [F(3, 398)=4,3 ; p<0.05] puanlarındaki farkların anlamlı olduğu görülmektedir. Anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek üzere uygulanan Tukey Testi sonuçları incelendiğinde ise, 1. sınıf öğrencileri ile 4. sınıf öğrencileri arasındaki farkların anlamlı olduğu görülmektedir. Ortalamalara bakılacak olursa 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ortalamaları 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ortalamalarından yüksektir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırma sonucunda eğitim fakültesi öğrencilerinin sınıf bağlılıkları; cinsiyet, aile aylık gelir düzeyi, aile ile birlikte yaşayıp yaşamama durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşmamakta olduğu tespit edilmiştir.

Dönmez ve Demirtaş (2017) ile Atila (2019) çalışmalarında bu çalışmaya paralel olarak, cinsiyet açısından sınıf bağlılığı algılarında öğrencilerin görüşleri arasında farklılık olmadığını bulmuşlardır.

Çalışmaya paralel olarak Atila’nın (2019), Ulaş Karaahmetoğlu ve diğerlerinin (2017), Sağlam’ın (2016) ve Mengi’nin (2011) çalışmalarında da arkadaş bağlılığıyla aile gelir durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Bununla birlikte Ulaş Karaahmetoğlu ve diğerleri (2017) ve Atila (2019) da aileyle yaşama durumunun arkadaş bağlılığına etki etmediğini tespit etmişlerdir.

Diğer yandan eğitim fakültesi öğrencilerinin 1.sınıftaki bağlılıkları 4. sınıftaki öğrencilerinden yüksek bulunmuştur. 4. sınıfta öğrencilerin sınıf arkadaşlarına, sınıflarına bağlılıkları azalmaktadır. Atila (2019) da paralel olarak çalışmasında 4. sınıf öğrencilerinin sınıf bağlılıklarını 1. sınıf öğrencilerinden daha düşük algıladıklarını tespit etmiştir. Yine çalışmaya paralel olarak Mengi, (2011) sınıf düzeyi arttıkça okul bağlılığının azaldığını tespit etmiştir. Öğrencilerin dersane ve diğer alternatif imkânlarla yönelmeleri artmakta ve bu durum öğrencilerin okulla olan ilişkisini olumsuz yönde etkilemektedir (Mengi, 2011). 4. sınıfta öğrencilerin atanma kaygıları, sınav stresi ve derslerine odaklanmaları, kariyer planlamaları iletişimlerini zayıflatmış ve bağlılıklarını azaltmış olabilir.

Bunlarla birlikte araştırma sonucunda Türkçe öğretmenliği bölümü öğrencileri ile PDR, Resim öğretmenliği, Müzik öğretmenliği bölümleri arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. PDR, Resim öğretmenliği ve Müzik öğretmenliği programlarındaki öğrencilerin sınıf bağlılıkları Türkçe öğretmenliği öğrencilerinden daha yüksek bulunmuştur. Bu durumun nedeni Türkçe öğretmenliği öğrencilerinin mezuniyet sonrası beklentilerinin söz konusu bölümlerden düşük olması ile bir ölçüde açıklanabilir. PDR öğrencilerinin istihdam imkânlarının yüksek olması sınıf bağlılıklarını da artırmış olabilir. Resim ve müzik öğretmenliği öğrencilerinin gruplara bölünmüş olması ve gruplardaki öğrenci sayısının daha az olması, uygulamalı derslerinin daha fazla olması nedeni ile öğrenciler arasındaki etkileşimin artması bağlılıklarını artırmış olabilir.

Erarlan, (2018) ve Güneş, (2019) de eğitim fakültesi öğrencilerinin okudukları bölüm değişkeni ile okul ikliminin alt boyutu olan okul bağlılığı algıları arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Gündoğan ve Koçak (2017) yaptıkları çalışmada, öğretmen adaylarının okula bağlılıklarının düşük olmasını okulu isteyerek tercih etmemeleri, akademisyenlerin ve okulun öğrenci gereksinimlere yanıt verememesi ve onların mesleki beklentilerini karşılamamasıyla ilişkilendirerek açıklamışlardır.

Bu bağlamda öğretmen adaylarının okula bağlanmalarında, akademisyenlerin etkisi oldukça büyüktür. Bununla birlikte Özdemir ve Kalaycı (2013) gerçekleştirdikleri çalışmada öğrencilerin okula bağlanmalarında öğretmen faktörünün önemli olduğunu altını çizmiştir. Bu kapsamda akademisyenlerin öğrencilere yönelik daha anlayışlı olması, daha sağlıklı ilişkiler kurması, onların akademik gereksinimlerine karşılık vermesi öğrencilerin kendilerini okula ve sınıfa ait hissettirebilir.

Bölümler açısından ortaya çıkan bu farklılık üzerinde durulması gereken sorunlar olduğunu düşündürmektedir. Bu sebeple eğitim fakültesine öğrenci seçiminde daha belirleyici kriterler getirilmesi; öğretmenlik uygulaması gibi derslerin daha da fazla olması önerilmektedir (Güneş, 2019).

Araştırma sürecinde ulaşılan genel sonuçlar ışığında; son sınıflarda öğrencilerin sınav heyecanı, sınav ve gelecek kaygısı nedeni ile daha içe kapanmaları, yalnızlığı tercih etmeleri anlaşılabilir bir davranış olmakla birlikte, sorunları ve güçlükleri paylaşımları ve iletişimlerini artırmaları önerilebilir. Bu amaçla mezuniyet gecelerinin yanında, daha informal ve samimi etkileşimin sağlanabileceği etkinlikler düzenlenebilir.

Eğitim fakülteleri genel olarak öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı en fazla olan fakültelerdir. Bağlılığın öğrenci sayısı görece olarak daha az olan resim ve müzik programlarında daha yüksek çıkması nedeni ile sınıf mevcutlarının azaltılmasının başarıya olumlu katkıda bulunacağı gibi bağlılığı da artırabileceği söylenebilir.

Öğrencilerin sınıf arkadaşları ile ilişkilerini geliştirmeyi amaçlayan eğitsel grup çalışmalarının yapılması, öğrencilerin hem sosyal gelişimlerini hem de akademik başarılarını çok yönlü olarak artırabilir. Sınıf bağlılığının artırılmasının belirleyicilerinden olabilecek olan kişilerarası ilişkilerine yönelik okul içi ve dışı etkinlikler düzenlenebilir. Aynı zamanda, akran danışmanlığı, akran arabuluculuğu gibi faaliyetlerle rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin etkililiği artırılabilir.

Bu çalışmada öğretmen adaylarının görüşleri ölçek yardımıyla toplanmıştır. Yapılacak diğer çalışmalarda hem ölçek hem de görüşme formu kullanılarak daha derinlemesine veriler elde edilebilir. Ayrıca bu çalışmada sadece bir eğitim fakültesinde gerçekleştirilmiştir. İleride yapılacak çalışmalarda farklı fakültelerde yapılabilir.

5. KAYNAKÇA

Arastaman, G. (2006). *Ankara İli Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Bağlılık Durumlarına İlişkin Öğrenci, Öğretmen Ve Yöneticilerin Görüşleri*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

Atila F. (2019). Üniversite öğrencilerinin psikolojik sermaye, sınıf bağlılığı ve okula yabancılaşma alguları arasındaki ilişkinin analizi. Yayımlanmamış doktora tezi, İnönü Üniversitesi.

Dönmez, B. ve Demirtaş Ç. (2017). Ortaöğretim öğrencilerinin sınıf bağlılık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Adıyaman ili örneği).12. Uluslararası Eğitim Yönetimi Kongresi. 11-13 Mayıs, Kızılcahamam, Ankara.

Dwyer, K. K., Bingham, S. G., Carlson, R. E., Prisbell, M., Cruz, A. M., & Fus, D. A. (2004). Communication and connectedness in the classroom: Development of the Connected Classroom Climate Inventory. *Communication Research Reports*, 21(3), 264-272

Erarslan, B. (2018). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Okul İklimi Alguları. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı.

Finn, J.D. (1993). *Student engagement and student at risk*. Washington,DC: National Center For Education Statistics

Fisher J.R. ve Eckstrom D. (2005). Proposed presentation for the Canadian Association for Study of Educational Administration (CASEA) Conference May 28-31, 2005 at the University of Western Ontario

Frisby B.N. & Martin, M.M. (2010). Instructor–Student and Student–Student Rapport in the Classroom. *Journal of commucication education*. Volume59, issue2.

Gerdes, H. & Mallfinckrodt, B. (1994). Emotional, social and academic adjustment of college students: A longitudinal study of retention. *Journal of Counseling and Development*, 72, 281-287.

Gündoğan, A. ve Koçak, A. (2017). Öğretmen Adaylarının Okul İklimi Alguları ile Akademik Öz-Yeterlik İnançları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 7(3), 639-657

Güneş, A. M. (2019). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarıyla okul iklimi arasındaki ilişki. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 1595-1632.

Kalaycı, H. ve Özdemir, M. (2013). Lise Öğrencilerinin Okul Yaşamının Niteliğine İlişkin Algularının Okul Bağlılıkları Üzerine Etkisi. *GEFAD / GUJGEF* 33(2): 293-315.

Mengi, S.(2011). *Ortaöğretim 10. Ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Destek ve Özyeterlik Düzeylerinin Okula Bağlılıkları İle İlişkisi*. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi

Özdemir, M. ve Kalaycı, H. (2013). Okul bağlılığı ve metaforik okul algısı üzerine bir inceleme: Çankırı ili örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(4), 2125-2137.

Özer, N. ve Demirtaş, Ç. (2017). Sınıf Bağlılık Ölçeği Ölçek Geliştirme Çalışması. Yayımlanmamış Araştırma Raporu.

Sağlam, A. (2016). Ortaokul öğrencilerinin şiddet eğilimleri ile okula bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Sidelinger, R. J., Bolen, D. M., Frisby, B. N., & McMullen, A. L. (2012). Instructor compliance to student requests: An examination of student-to-student connectedness as power in the classroom. *Communication Education*, 61(3), 290–308.

Sidelinger, R.J. (2008). *Does Student Passivity Exist? The Impact of the Student and Instructor on Involvement In and Outside of the College Classroom*. Submitted to the College of Human Resources and Education at West Virginia University Doctorate thesis.

Sovine, M.B. (2015). *Students' intent to persist in college: moderating the negative effects of instructors' misbehaviors with student-to-student connectedness and family support*. the university of houston-clear lake. Doctorate tehesis.

Ulaş Karaahmetoğlu, G., Kaçan Softa, H., Kör, H. ve Karagözoğlu G. (2017). Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin arkadaş bağlılığının incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 25 (6), 2173-2184.

6. EXTENDED ABSTRACT

The aim of this study is to determine the class connectedness levels of the education faculty students and to analyze the class connectedness levels in terms of some variables. For this purpose, by determining the class connectedness levels of the education faculty students, the class connectedness levels differ according to the students' (a) gender, (b) departments, (c) class levels, (d) family monthly income levels, (e) whether they live with the family or not. whether they show or not. This study is a descriptive research in scanning model. There are two main variables in the research model, dependent and independent. The independent variable of the research is the students' gender, departments, grade levels, family monthly income levels, and whether they live with the family or not. The dependent variable of the study is class connectedness levels.

The population of the research consists of students studying at the Faculty of Education of İnönü University in the 2016-2017 academic year. 402 university students studying at İnönü

University Faculty of Education participated in the research. The research sample consists of a total of 402 students, of which 297 are female and 105 are male.

"Class Connectedness Scale" was used in this study. Data about some variables of the study (gender, departments, grade levels, family monthly income levels, whether they live with the family, and parents' education levels) were collected with the questions specified on the scale form. The scale used in the study was Dwyer et al. (2004) developed by; The "Class Connectedness Scale" was used, based on the unpublished research report adapted into Turkish by Özer and Demirtaş (2017) and for which validity and reliability analysis were made by the researcher. Class Connectedness Scale; It is a 5-point Likert type scale that is answered and scored as I completely agree (5), I agree a lot (4), I agree moderately (3), I agree little (2), I do not agree at all (1). It is a single factor scale consisting of 18 items in total. The Cronbach Alpha value of the Class Connectedness Scale (CCS) for this study was 0.93. The factor load values of the items in the scale vary between 0.787 and 0.519.

In line with the sub-objectives of the research, t-test was used in pairwise comparisons and one-way analysis of variance was used in multiple comparisons in case the distributions were normal. Tukey test was used to determine between which groups the difference was according to the results of analysis of variance. In cases where the distribution was not normal, Mann Whitney U and Kruskal Wallis-H tests, which are non-parametric tests, were used. The significance level was determined as .05.

It was determined that the education faculty students participating in the study had a class connectedness level ($X=3.17$), in other words, they marked the "Moderately Agree" option. According to the research findings, the average class connectedness score; The departments of the students differ significantly according to the grade level variables. It was concluded that the mean scores of the students did not differ significantly according to gender, family monthly income levels, and whether they lived with the family or not.

According to the independent groups t-test analysis, the class connectedness of the students participating in the research does not differ significantly according to gender [$t=-.473$, $p>0.05$]. According to this finding, it can be argued that class loyalty is close to each other in both men and women, and gender is not an important variable in class connectedness. On the other hand, according to the independent groups t-test analysis, the class connectedness of the students participating in the research does not differ significantly according to whether they live with their families or not [$t=-.076$, $p>0.05$]. According to this finding, it can be argued that class affiliation is close to each other both in those living separately from the family and in those living together, and whether or not living with the family is not an important variable in class connectedness. According to the one-way analysis of variance (ANOVA), students' grade connectedness levels do not differ significantly according to the family income variable [$F(2,399)=.179$, $p>0.05$]. A one-way analysis of variance (ANOVA) was conducted to determine whether students' class connectedness differs according to the variable of their education [$F(10, 291)=2.90$; $p<0.05$], the homogeneity of the variances of the distributions was tested with Levene's test, as a result ($L= 2.67$; $p<0.05$), it was seen that the variances were not homogeneous, and a significant difference was observed between the groups as a result of the Kruskal Wallis H Test applied on top of that. When the Kruskal Wallis-H Test Results were examined, in order to find out from which group the significant difference occurred between the views of the groups, a

significant difference was observed between Turkish teaching and PDR, Art teaching and Music teaching departments according to the results of the Mann Whitney U test to the departments (MWU=505.5 $p < .05$), (MWU=202.5 $p < .05$), (MWU=430.5 $p < .05$). When the mean rank is taken into consideration, it has been observed that the rank averages of the Art Teaching, Music Teaching and PDR departments are higher than the rank averages of the Turkish Teaching Department students. When the results of the analysis showing whether there is a relationship between students' class connectedness and class level are examined [F(3, 398)=4.3 ; $p < 0.05$] scores were found to be significant. When the results of the Tukey Test applied to determine between which groups the significant difference is examined, it is seen that the differences between the 1st grade students and the 4th grade students are significant. If we look at the averages, the averages of the students studying in the 1st grade are higher than the averages of the students studying in the 4th grade.

As a result, the connectedness of the education faculty students in the 1st year was found to be higher than the students in the 4th year. In the 4th grade, students' connectedness to their classmates and class decreases. In 4th grade, students' anxiety about assignment, exam stress and focus on their lessons may have weakened their communication and reduced their connectedness. In addition, significant differences were determined between the students of Turkish teaching department and PCG, Art teaching, Music teaching departments. Class connectedness of students in PCG, Art teaching and Music teaching programs was found to be higher than Turkish teaching students. The reason for this situation can be explained to some extent by the low expectations of Turkish language teaching students after graduation. The high employment opportunities of PCG students may also have increased their class connectedness. The fact that art and music teaching students are divided into groups, the number of students in the groups is less, and the increase in the interaction between the students may have increased their connectedness.

In the light of the general results reached during the research process; Although it is an understandable behavior for senior students to become more introverted and prefer loneliness due to exam excitement, exam and future anxiety, it can be suggested that they share the problem and difficulties and increase communication. For this purpose, other than graduation nights, which is a problem in itself, activities can be organized where more informal and intimate interaction can be achieved.

Education faculties are generally the faculties with the highest number of students per faculty member. Since the connectedness is higher in painting and music programs with a relatively small number of students, it can be said that reducing the class size will contribute positively to success and increase connectedness.